

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

II. leto.

V Celji, 10. julija 1881.

13. list.

Vabilo k sodelovanju in naročbi.

„Popotnik“ je nastopil z julijem t. l. četrto polletje svojega delovanja. Da bo zamogel še zanaprej kakor do zdaj svoje prijatelje in znance v njihovo veselje obiskovati, se jim prav lepo priporoča, da bi še dalje njegovo torbico z dobrim blagom blagovoljno napolnjevali ter ga z okusno in tečno hrano čedalje bolj krepili. Mnogo duševnih moči še mirno počiva, ktere bi se lehko gibale na blagor našemu narodu. Dvignite serčno zaklad slovenskega dlana in uma! nas opominja slavni Koseski. Na noge tedaj, slovenski učitelji in drugi spretni pisatelji, da pokažemo svetu lik domače navade in misli, da zvedó tudi drugi, kaj se s trudem vse doseči zamore za napredek v šolstvu kakor ljudske omike sploh. Delajmo z združenimi močmi v dosego tega cilja, da naše ljudstvo na višo stopnjo omike spravljamo in mu s tem k večemu blagostanju pomagamo. Nikdo se naj na druge bolj ne zanaša, kakor na samega sebe, potem bo živahno gibanje in „Popotnikova“ torbica vsikdar najboljšega blaga natlačena.

„Popotnik“ pa potrebuje na svojem potovanju razun duševne tudi telesne hrane, ktera mu dohaja od njegovih p. n. naročnikov. Zato prosi svoje dosedanje naročnike, da mu zvesti ostanejo in še drugih novih naročnikov pridobijo. Mnogo je še takih, ki bi „Popotnika“ radi naročili, samo treba jih je na to opozoriti. Delajte vsi dosedanji prijatelji na to, da se „Popotnik“ bolj ko mogoče razširja ter duševno in telesno krepí v dosego svojega cilja.

„Popotnik“ stane, kakor do zdaj za celo leto tri goldinarje, za pol leta pa 1 gld. 60 kr. av. v. Naročnina se naj blagovoljno pošlje založniku g. prof. Mih. Žolgar-ju, spisi pa se naj pošiljajo uredniku, g. nadučitelju Jakob Lopan-u v Celji. Vsi listi letošnjega

in lanskega leta se še lahko dobijo. Če kdo p. n. naročnikov po kaki pomoti si bodi, ni dobil kakega lista, naj ga blagovoljno po odpertem pismu zahteva, in takoj se mu brezplačno dopošlje.

Č. p. n. naročniki naj blagovoljno oprostijo, da se je „Popotnik“ zavoljo tiskarnih ovir nekaj dni zakasnil; v počitnicah bo prihajal le enkrat in sicer 10. dan meseca ter bo po počitnicah s prilogami svojo zamudo nadomeščal.

O pravilnem izgovorjanji v narodni šoli.

Franjo Gabršek.

(Dalje.)

III.

A je najčistejši in najpolnejši samoglasnik. Čisti a nastane, če se usta prosto odpro, tako da se še lahko prsti med zobe vtaknejo. Pri tem ne smejo ustnice zob preveč zakrivati. Kdor ima predebele ustnice, ne more a čisto izgovarjati. Otroku, kateremu se takoj ne posreči, a jasno izgovoriti, je treba ustnice zavihati ter ga napeljavati, da jih skrči. Napaka pri tem glasu je tudi to, če se ustna spredaj ali preveč priostrijo ali pa preveč skerčijo. Učenec naj jih prav prosto odpré, kakor kedar globoko vzdahne. Ako se na to ne pazi, bliža se preveč o ali e: prov m. prav, zdej m. zdaj. Ako ima a prenizek glas, uzrok je to, ker jezik ni raven, ploščat. Temu se lahko v okom pride. —

Največkrat se nahaja glas e, kateri poleg i tudi najbolj doni. V slovenščini zamoremo razločevati štiri e, katerih vsak se nekoliko drugače glasi. Ravno ta glas je, na katerega se premalo pazi, in kateri tako zoperno dela šolsko čitanje. Naj opišem te štiri e natančneje, morda ustrezem kateremu poterpežljivih. čitateljev.

Glasnik e nadomestuje prav za prav štiri staroslovenske glasnike, za katere so rabili Staroslovenci štiri posebna pismena; toraj je bila jih izgovarjava že sama ob sebi dosta označena. Žalibog, da v novoslovenščini tega ni; zato si pa moramo z ustmi to nadomestiti, česar se s pismenom ne da. Kjer stoji mesto starosl. e (primeri nemški ö), izgovarja se na polna usta, široko in nekoliko zamolklo; ustnice se priostrijo, jezik nekoliko navzgor privzdigne in spodnji zobje pokažejo: veslo, velik, vile. Mesto starosl. ê (starosl. dvo-glasnik) izgovarja se nekoliko ožje od prejšnjega, pa vendar jasno; usta se bolje raztegnejo nego pri prvem; srednji del jezika se primakne prav blizo neba: leto, dete. Slovenci ga ne izgovarjajo povsod jednako. Ako hočemo v šolah jednolikost doseči, izgovarjajmo ga po jednem kopitu. Kot namestnik starosl. ê (en) izgovarja se prav visoko in odprto (prim. nemški ä); usta se raztegnejo, pa ne tako široko kot pri e; jezik se privzdigne nekoliko navzgor: svet, pet, leča, mesec, ime, vzeti, germ, pest, zet. Ta e je zelo težak, in

otroci se ga težko privadijo. Tudi starosl. polglasnika zaznamuje novoslovenščina z e ali pa nič. Torej ne gre ta e polno in tako izgovarjati kot kacega prejšnjih. Po učilnicah pa se dela v tej zadevi prav malo razložka med polno in polglasnikom. Ta e se izgovarja prav zamolklo, kratko ali na pol: pes, ves, megla, pekel, dober. Tukaj tudi naj omenim soglasnik r, pred katerim je e polglasnik, kedar stoji za njim drug soglasnik. Ta e v novejšem času izpuščamo, kar je jedino pravo, in bi bilo želeti, da bi ga vsi pisatelji izpuščali, kajti r sam ima moči zadosta, da nadomesti e. Tudi se tako čitanje prej posreči. Vendar je pri čitanji besed brez r paziti, da e prav zamolklo doni, pa le doni, ker glasiti se ne sme. V navadnem govoru se to najlepše čuje, po šolah pa se iz nevednosti kar izpušča.

Na te različne e se je treba ozirati že pri glaskovanji; kar se tukaj v nemar pušča, ne popravi se nikedar več. Zato pa slišimo po šolah tisto samovoljno zavijanje in pačenje, katero se priprostemu kmetu tako smešno in novodobno zdi. Učitelj naj ne gre poprej dalje, predno si ni v svesti, da njegovi učenci vsak glas poznajo tudi po njegovi vsebini. V tej zadevi se mi prav dopadajo nekatere starejše, domače ali druge slovanske Začetnice, katere zaznamjujejo že pri prvem pouku te glase s primernimi priglasiki. Pozneje se to lahko opusti. Res, da se s tem stvar le obteži, a ko so učenci premagali prvo težavo, privedli so se tudi že do blagoglasnega čitanja. Koliko več družega težavnega morajo naši učenci premleti! Ali bi ne bilo primerno, da bi se tudi naše začetnice na to ozirale? Dokler pa tega ni v knjigah najti, pomaga si učitelj lahko sam.

I je najlažje pravilno izgovarjati, ker se skoraj povsod jednako glasi. Paziti je le, da se tudi na konci polnoglasno izgovarja. Ker se pisalnočitalni pouk navadno s tem glasom pričinja in otroci še niso zadosta vajeni, usta prav odpirati, zato je se mora paziti, da se usta široko odpro, ustnice pa nekoliko zavihajo, tako da se sprednji zobje vidijo. I se rad v e spreverže, zato se mora paziti na njegovo določeno izgovarjanje. Tu gre še omeniti, da je popolnem prav, če se i v besedah, v katerih je bil že Staroslovenec polnoglasen, jasno in polno izgovarja: dim, nit.

Tudi glas O zahteva v narodni šoli velike pozornosti, ker zastopa dva starosl. glasnika. Kot namestnik starosl. O ima jasen glas; ustnice se priostrijo in spredaj zožijo: pivo, okno. Kedar pa se s povdarkom in dolgo izgovarja, zožijo se ustnice še boljše, kot pri prejšnjem: Mesto starosl. ô (on) izgovarja se široko; ustnice se na okroglo raztegnejo, naprej pomole in privihajo: rôka. Razločevati je torej med môli in mōli; med prōsi in prōsi: med hōdi in hōdi.

U je lahko izgovarjati. Treba le ustnice priostriti in prav zamolklo izgovoriti. Tudi o tem glasu velja isto, kar o glasu i, da se ima namreč v zlogih, v katerih je bil Staroslovenec polnoglasnik, tudi zdaj čisto izgovarjati: kožuh. V obče se je ogibati, da se dolgi ali kratki o ne nagiba k a, u; u pa k o; to pa zlasti zaradi tega, ker se pri obeh ustna skoraj jednako odpirajo. Ob kratkem; a = usta narazen, e = široko, u = ostro, o = okroglo.

Ker slovenščina nima dvoglasnikov, pazi se naj na tenko, da se ev, av, ov, aj i. t. d. glasi kot jeden zlog.

Soglasnike delè jezikoslovci z ozirom na govorila, katera pri njih izgovarjanji sosebno delujejo, v različne verste. Če pa pomislimo, da je pri tem izgovarjanji bolj ali manj po več govoril istočasno v dejanji, in da se nekateri govorilni ustroji nič ne spremené, ne moremo rabiti stare razdelitve. Bodi pa temu kakor koli hoče, za prvi pouk merodajno je le to, če soglasnik doni ali ne. Doniči so : c, č, f, g, h, j, l, m, n, r, s, š, v, z, ž; nemiči pa : b, d, g (kot sprednjik), k, p, t. Tudi razlikovanje med mehкими in terdimi soglasniki zasluži pozornosti učiteljeve. Mehki se z manjšo močjo izgovarjajo in govorila ostanejo dalje časa v privzvetem stanji; terdi pa se izrekajo bolj v jedni sapi, rekel bi, bolj na jeden hip.

Z ozirom na to, katere glase otroci lažje ali težje dobe in izgovarjajo, razstavil bi jih jaz v dve vrsti. Med tem, ko se otrokom kmalu posreči za glase b, c, d, g, h, k, m, n, p, t pravi ustroj najti in jih pravilno izgovoriti ne zgodi se to vselej pri č, f, j, l, r, s, š, v, z, ž. Mnogokrat pa glasov s, ž, r kar ni dobiti iz ust otroških.

O posameznih soglasnikih hočem le ono dodati, na kar se je učitelju posebno ozirati. Deržal se ne bodem nobenega znanstvenega reda.

Mehki b, d treba strogo razločevati od terdega p, t, ker drugače postanejo besede nejasne ter se pravopis zelo obteži. Pred samoglasniki slišijo se vsi nekoliko mehkejše, kot pred soglasniki. Razloček med mehкими in terdimi vodi se najlažje v besedah, katere se začnó s samoglasnikom ali topljivcem, kakor tudi v sredi besed. Za širokimi samoglasniki se izgovarja meče, kot za ozkimi.

Mnogo sitnosti delajo goitniki g, h, k. Glas h sicer kmalu najdejo, pa ga težko ločijo od g, k. Ker so si g, h, k in celó j v izgovarjavi zelo podobni, treba jih strogo razločevati. V obče je treba pri j le prav mehko, pri k pa krepko dehniti. I, g in k nastanejo, če se z jezikovim hrbtom dotaknemo neba, tako da sapnik zapre. Ako se to takoj ne posreči, pritisne se naj pri g ali k s prstom ali s čim družim konec jezika k tlam, da zamore otrok le koren jezika vzdigniti. Pri tem naj izgovarja d, oziroma t. To je gotova pomoč. Še je razločevati med mehkim j, g, h, terdim g, h in odskočnim g, h, k. Glas k bodi na konci mehak in za kratkim samoglasnikom ne odskočen. Posebnega razločevanja sta vredna g in h. G se rahlo, h pa ostro, rekel bi, sé silo izgovarja. Za globokimi samoglasniki a, o, u glasi se h nekoliko meče. Torej v mah, voh, duh drugače kot v smeh, pih. Isto velja tudi o glasu g, kedar stoji kot srednjik ali končnik : žaga, noga, kuga; vrag, log, jug = pega, briga, sneg, stig. Kedar odskoči g, h, k na konci zloga, pritisne se sredina jezika k nebu, sapa se najedenkrat preterga ter ne spusti skozi usta.

Paziti je, da pri m otroci ne zapirajo ust, kot pri n, ker ravno v tem se ta glasa razlikujeta. M se nekako težko, n pa ostro glasi, na kar je treba paziti.

Tudi f in v zahtevata strogega razločevanja, akoravno sama ob sebi nista težka. Kot donič nagiba se v rad k f. Oba se izgovarjata z gornjimi

zobmi in sé spodnjo ustnico. Pri f se rob spodnje ustnice pritisne k gornjim zobém tako, da more sapa le še skozi zobe iti. Pri v pa se spodnje ustnice gornjim zobem le toliko približajo, da gre sapa med ustnicama in zobmi iz ust. V obče se v na lahko, f pa bolj močno izgovori. Ako torej otrok takoj ne zadene katerega teh glasov, naj mu učitelj govorila v to popravi.

L se osnuje, če se konec jezika rahlo na sprednji del neba pritisne in sapa le ob straneh skozi usta spusti. Otrokom dela le tedaj težavo, če imajo zeló mesnat ali debel jezik, ker ondaj se jezik v vsej širjavi z nebom stika. Ta napaka se lahko s prstom odstrani. (Konec sledi.)

Voda.

Prosta obravnava z ozirom na berilo št. 55 str. 92 „Začetnica“ gledé okoliščin v Mariboru.

R a z č l e m b a t v a r i n e.

- A. Kje vodo nahajamo?
- B. Katere živali živé v vodi?
- C. Korist vode.
- D. Spremenjava vode.

A. K j e v o d o n a h a j a m o ?

Kaj je tukaj v kozarcu (kupici)? (Tukaj v kozarcu je voda.) Čemu je ta voda? Odkod prinašamo tako vodo? (Iz studenca.) Kje je tedaj voda? Ako se iz naše učilnice na levo podaš v sprehajališče, najdeš tudi vodo. Ta voda teče po jarku, imenujemo jo potok. Ako bi šli po potoku navzgor, našli bi kraj, kjer voda priteka (zvira) iz zemlje. To mesto imenujemo zvir. Potok teče tje, kjer so nižja tla. Naš potok se kraj sprehajališča vstavlja, ter nareja širjo vodo. Zakaj se voda tukaj vstavlja? (Kjer je jama.) Zakaj se je jama skopala? (Tukaj se je jama skopala, da se nabira voda, v kateri se redijo ribe.) Kako se pa imenuje voda, v kateri se redijo ribe? (Ribnik.) Še večja stoječa voda, za katero pa niso skopali ljudje jame, imenuje se jezero. V jezeru živé tudi ribe. Če napolni deževnica jamo, nastane stoječa voda. Kako se ji pravi? (Mlaka, luža.) Kdo je že videl lužo?

Kaj se zgodi z vodo, kadar je ribnik poln? Pri ribniki voda priteka in odteka. Kam teče ta potok iz ribnika? (Skozi mesto v Dravo.) Se nariše šematično, za vir zvezdica, za potok vijoča črta, za ribnik krog, i za reko debela črta. Drava je večja od potoka. — Kje se začne naš potok? (Pri viru.) Kam teče? (V Dravo.) Kje ste videli še kak potok v Dravo teči? (Tudi ti potoki se narišejo.) Odkod tedaj nastaja Drava tako velika? (Kjer se zлива v njo mnogo potokov.) Drava je velika tekoča voda. Drava je reka. Zakaj ji pravimo reka? Mura je tudi reka in teče skozi Gradec. Savinja je tudi reka ter teče mimo Celja. Povsod, koder teče potok ali reka, skoplje si strugo, katera ima dva brega, desen in lev. Reke se izlivajo v največo vodo, v morje. Morje je tako veliko, da ga ni mogoče pregledati.

P o n a v l j a n j e.

Kako se imenuje kraj, kjer voda izvira? Kam teče voda vselej? Kako se imenuje mala tekoča voda? Kako velika? Kako se imenuje v večji jami zbrana voda, v kateri se redijo ribe? Kako se imenuje stoječa voda, ki je večja od ribnika? (Jezero.) Kako pravimo tisti stoječi vodi, ki nastane iz deževnice? (Ta imena naj se napišejo med pogovarjanjem na tablo.)

B. Katere živali živé v vodi.

Kje živijo ribe? Kako se gibljejo ribe v vodi? (Ribe plavajo.) Katere domače živali rade po vodi plavajo? Gosi in race so te ptice; ker plavajo rade po vodi, jih imenujemo plavarice. Tukaj po ribniku vidite ptico plavati, katera je gosi podobna, imenuje se labud. Kateri je že videl labuda? Kako razločujete labuda od gosi? Ali so plavarice vedno v vodi? Kje morejo ribe samo živeti? Katere ribe poznate? (Se pokaže slika s podobami.) S čim plavajo gosi in race, s čim ribe? Gosi in race imajo plavne pečice na nogah, ribe pa imajo plavute. V vodi je tudi žival, ktera ne plava mnogo, ampak se rada skriva pod kamenje ali v luknje, in kadar jo hočemo vjeti, nas uščipne. Kako imenujemo to žival? (Rak.) Čujemo li kak glas, kadar ribo ali raka vjamemo? RIBE in raki so nemi. V vodi pa še živijo druge živali, katere spomladi posebno zvečer slišimo. Katere so te živali?

P o n a v l j a n j e.

Imenujte živali, katere v vodi živé! Čemu so ribe, raki, žabe? V vodi še živi mnogo drugih malih in velikih živali.

C. K o r i s t v o d e.

Zakaj si prinašamo vodo v verči ali steklenici? Katero vodo pijemo? Čemu je tedaj voda? Ali samo ljudje vodo pijejo? Kdo še tudi pije vodo? Kje pijejo domače živali navadno na paši? Tudi rastline so žejne, ter potrebujejo vode. Zakaj potrebuje rastlina vode? Kaj raste po travnikih? Kaj po vertih? Kaj po gozdih? Trava, cvetice, drevje potrebujejo vode, da rastejo. Rastline pa ne morejo k potoku iti pit; zakaj ne? Kako dobivajo rastline vodo? (Kadar dežuje.) Odkod pride dež? (Iz oblakov.) Kaka postane zemlja, kadar dežuje? Iz mokre zemlje srka rastlina vodo. S čim jo srka? (Rastlina srka vodo po koreninah.) Ako dolgo ne dežuje, kaka postane zemlja na polju? Česa ne more rastlina srkati, ako je zemlja suha? Kaka postane rastlina, ako dolgo ne dežuje? Če se pridelki na polji posušé, ljudje nimajo živeža. Kako se godi potem ljudem? Komu manjka živeža, ako trava ne raste? Čemu je tedaj dež potreben?

Ali prinašamo vodo iz studenca samo zato, da jo pijemo? Ako se meso v loncu kuha, kaj še more v loncu biti? (Voda.) Čemu še tedaj potrebujemo vodo? Kaj se more z umazanim perilom zgoditi? Čemu potrebujemo tudi vodo? (Vodo potrebujemo pri kuhi in pranju.) Kaj stori mati, kedar ne potrebuje več ognja, da derva dalje ne goré? (Z vodo gasi.) Ako se nesreča zgodi in hiša goretí začne, kaj storijo ljudje? Čemu je tedaj še tudi voda? Zakaj so postavili mline na Dravo? (Da jih voda goni.) Kod pride v Maribor

mного derv v kurjavo in lesa v stavbo? (Po Dravi.) Voda nosi splave in ladije. —

P o n a v l j a n j e.

Katera pijača je najbolj zdrava? Kdaj potrebuje mati vodo? Kaj goni, kaj nosi voda?

D. S p r e m e n j a v a v o d e.

Kam dene mati vodo, kadar jo za kuho rabi? Kaj se zgodi z vodo pri ognji? (Pri ognji se voda zagreje in vre.) Kaj vidimo na vodi, kadar vre? Kaj se vzdiguje iz vroče vode? (Sopar, hlap.) Ako pustimo vodo dolgo vreti, se posoda izprazni. Kako se to zgodi? (Voda vre ter izhlapeva, hlap pa se vzdiguje v zrak.) Voda izhlapi.

Kaj se zgodi z vodo zunaj po zimi, kadar je zelo merzlo? (Voda zmerzne.) Kaj se naredi iz vode? (Led.) Po leti dežuje, ali tudi po zimi dežuje? Zakaj ne? (Kaplje zmerznejo že v oblakih.) Kaj pada po zimi toraj iz oblakov? Sneg je merzel, a vendar varuje v hudi zimi, da rastline v zemlji ne zmerznejo in ne pomerjejo.

Kdaj kopni sneg in se taja led? V kaj se spremenjavata sneg in led? Kaj se zgodi z vodo pri ognji? V kaj se spremenjava? (Hlap.) Kaj se zgodi z vodo po zimi? V kaj se spreminja? Zakaj po zimi ne dežuje?

Voda je jedna najpotrebnejših stvari. V krajih na zemlji, kjer na daleč in široko ni vode, ne morejo ne ljudje, ne živali prebivati, niti rastline obstati in rasti. Take kraje imenujemo puščave.

Z vodo snaži (čisti) človek svoje telo, kakor tudi oblačila in pohištvo ter se tako ohrani zdravega.

Zaradi te splošne neobhodne potrebe je dobrotljivi stvarnik zemljo tudi tako bogato z vodo preskerbel, da se povsodi studenci, potoki, ribniki in reke nahajajo.

Vse se kratko ponovi.

A. Kje nahajamo vodo? V zvirih, potokih, rekah, studencih, mlakah, ribnikih, jezerih in morjih.

B. Katere živali živé v vodi? Žabe, ribe, raki i. t. d.

C. Korist vode. Ljudje in živali jo pijejo; voda rastline namaka; v vodi kuhamo jedila; z vodo peremo; voda nosi splave in ladije ter goni mline.

D. Spremenjava vode. Voda se spreminja v hlap, led in sneg; led in sneg se spremenita v vodo.

J. Miklosich.

Učne slike iz zgodovine.

Spisuje Tone Brezovnik.

(Dalje.)

XVI. Kmečki panti.

Učili smo se že, da so v začetku tako koristni in ljudomili vitezi (grajščaki) sčasoma drugači postali, da so ljudstvo, posebno pa svoje podložne,

čim dalje bolj stiskali. Vitezi so opustili svoje priprosto domače življenje ter se drug z drugim v zapravljenosti skušali. Tako jim je postalo njih premoženje premalo in segli so po onem svojih podložnih. Jeli so vse davščine, ktere jim je dajal kmet, da so ga pred sovražniki varovali, še v veliko večji meri tirjati, akoravno so se mogli kmetje zdaj mnogokrat sami sovražniku v bran postavljati. Pripoveduje se, da so se vitezi mnogokrat, ko je ljudstvo na boj šlo, v kakem gradu sešli in tu brez skerbi pili in se gostili. Tudi tam, kjer so sovražniki setev poteptali, so hoteli nekteri žlahtniki od podložnih žitni davek. Mnogo vitezov je bilo prav neusmiljenih. Kdor ni imel kaj dati, tega so zaperli. Pripoveduje se tudi, da so kmete vpregali, ž njimi orali, iz gozdov hlode vlačili in jih v globoke vodnjake metali. Delali so ž njimi sploh kot z živino. Akoravno takih žlahtnikov nihče ni mogel ljubiti, vendar ne smemo in ne moremo odobriti tega, kar so kmetje storili.

Zbralo se je namreč l. 1515 pri Brežicah iz Kranjskega in Spodnje Štajarskega okolo 80.000 kmetov, ki so se uperli zoper svoje grajščake. Zarotili so se, da ne bodo pred mirovali, dokler jim starih pravic zopet ne dajo.

S krikom „stara pravda“ so napadli grade in mesta (tudi Celje) ter doprinašali silne grozovitnosti. Navadno so devali vjete viteze v kmečko obleko, vprašaje jih, kako se čutijo v kocati jopi in terdih pertenih hlačah. Tudi gospe in gospodične so morale v kmečki obleki na polju delati. Ko bi bilo njih maščevanje le pri tej smešni prevzetnosti ostalo, bi bilo še poterpeti, pa tudi grozovitega terpinčenja, ubijanja in razbijanja se ni manjkalo.

A mera njih divjanja je bila polna. Štajarski in Kranjski deželni glavar udarita z vojsko nad nje ter jih kmalo nekaj pobijeta, nekaj pa polovita.

Punt je bil zadušen. Kmetje so postali zopet podložni. A zdaj so bili še mnogo bolj zatirani nego pred. Grajščaki so jih terpinčili brez usmiljenja, tirjali od njih strašni davek, tlaka je bila terda, kakor še nikdar ne. Le en dan ni bil kmet gotov, da mu ne bo treba v graščino na delo iti. Kedar je gospod koga potreboval, poslal je po podložnika, ki je moral potem z živino vred tako dolgo ondi ostati, dokler se delo ni doveršilo. Pri takih okolščinah je moral kmet lastno zemljo zanemarjati in se v vedno večjo revščino pogrezovati.

Zato primejo (l. 1575) kmetje zopet za orožje. Podpihovalci so jih tako našuntali, da so celó tedanjemu blagemu deželnemu vladarju Karolu zvestobo odpovedali ter si necega Elija (Matija Gobec) za svojega kmečkega cesarja izvolili. Zečele so se nove grozovitosti, ki pa k sreči niso dolgo trajale. Od vseh strani je namreč planilo drugo nezapeljano ljudstvo na nje, jih premagalo in njihovega cesarja vjelo.

Le milosti vojvoda Karola so se imeli puntarji zahvaliti, da po zadušenji vstaje niso bili zopet bolj kakor pred tlačeni. Karol je s posebno zapovedjo na tanko določil, koliko dni je kmet dolžan tlako delati in koliko mu je davka plačati. Brezmejnemu tirjanju grajščakov je bila toraj meja postavljena.

Da se s puntarijo malo doseže, se je pokazalo v teh kmečkih vstajah. Kdor se ne meni za postavo, proti temu se oberne postava in on ne odide nikdar zasluženi kazni.

Iz malega rase veliko.

Črtice za dom.

N a v i d e z n e malenkosti imajo dostikrat velikanske posledice. To pravilo velja vzlasti pri vzgoji otrok. Kar se odraščencemu zdi „malenkostno“, pogosto premoogočno upljiva na notranjost otrokovo. Otročje srce je zelo vsprejemno za dobro, a še bolj za hudo. Kakor neznatna iskrica zamore ugonobiti vse imetje tisučerim ter učiniti neizrečeno nesrečo in gorjé, enako zamore neprevidna beseda, izjavljena v pričó nedolžnega otroka, uničiti njegovo nepopačenost, zamore mu neprilíčen zgled vzbuditi hudobnih željá, ničvrednih činov.

Gotovo je to istina, vsakomu uvidna, tako rekoč sama ob sebi razumljiva, a ne ravnamo se po nji. Resnico priznavamo, a ne vporabimo je v dejanskem življenji. Oglejmo si malo to življenje!

Télovo je. Županova Milka je dobila za ta slovesni dan krilo, prelepo krilo. Jedina je hčerka, roditelji ji oskibè tedaj zmirom vse najlepše —, vsaj je pa deklè tudi zalo, da mu ga ni para v vsej vasi! „Mila, moja Mila, danes si pa kaj lepa, kar gledali te bodo, ko pojdeš s procesijo“, reče ji mati, ne málo ponosna na zalega deteta. Treba ravno ni bilo, povdarjati tega še posebej. Milka se že tako preveč „čuti“, in kako bi se tudi ne? Vsaj vedno sliši hvaliti svojo krasoto, naposled vendar mora verjeti, in tudi k a z a t i, da je lepa. Kar zmirom se ogleduje v zrcalu, le-to je nje najboljši prijatelj, on ji vsikdar pove, kaj bi jo dičilo še bolj, kaj bi jo naredilo še lepšo. Nobena obleka ji ni več po godu, zmiraj si želi kake novotarije. In skerbni stariši res ustrezajo njeni volji, kako bi tudi mogli odreči kaj svoji ljubljenci? Nečimurnost dekleta od dne do dne bolj navdaja, vsled tega mu „okus“ za lepoticje postaje vedno bolj razvit in olikan, roditeljem se dozdeva kmalu „prerazvit.“ „Nadalje ne morem več ustreči poželjenju moje hčerke; denarstvena moja sredstva mi odslej tega ne dopuščajo. Preveč se lišpa, to se more predrugačiti. Tako de oče in mati temu i pritrđi. In Mila? Ona je že d o r a s l a v devico, ne nosi več „kratkih kikelc —, p r e p o z n o je že, da bi omejila ali celo opustila svoje lišpanje. Nečimurnost postala ji je p o t r e b a, ona je opustiti več ne more. In še se nadalje lišpa. Kaj ji je mari sreča starišev, kaj se ona briga, če vsled nje nečimurne poželjivosti pride vse imetje starišev na boben, da je le ona lepa, da le d o p a d a ljudem, da le nji ugaja! In če več dom ne more zadostiti njeni strasti, kaj pa potem? No, potem pač celo žertvuje svoji navadi lastno čast. —

Li ni tacih primerov najti v življenji? Gotovo—, le še preveč. Malo nečimurnosti nikomur škodovati ne more, ona ga le še napotuje k lepim lastnostim, kakor: k snagi, redoljubju, itd. a pretirana je vir nesreče onemu, katerega tare. Otrok je vsak lep, ni ga treba lišpati po nepotrebem, ali ga hvaliti celó zavoljo njegove lepote. Obleka res dela človeka, a otroku naj se vsikdar povdarja le p o t r e b a oblačil, nikoli se mu naj ne omenja, da se obleka rabi i v k i n č, kajti to mora pri malih vzbuditi dopadljivost, ki p o z n e j e njim in starišem ogreni življenje.

Druga velika napaka, ki se otrokom v prvi mladosti vcepi, je njihova trma, samoglavnost. Kedo še ni opazil, kako jame marsikatero otroče plakati, zvijati se, valjati se po tleh, ako se mu takoj ne dá, česar želi. In stariši, da utešijo kričača, mu res dajo, po čemur hrepení. Nekaterim materam se tako vedenje otrok celo dopada, češ: iz njih še bode jedenkrat kaj, ker vedó že z daj tako siloma izvesti svojo voljo! Mati odreče Radovančeku košček kruha. Fantek ga vzame, pogleda, povesi potlej glavo ter rezljivo poreče: „Dajte mi več kruha!“ In ne odjenja, ostane pri svoji izjavi —, saj vé, da mu bo mati vrezala zdajci večji kos. Pa res mu ga odreže! I, pa vendar ne! Čudite se; dá, da — tudi tako „spregledne“ matere se nahajajo kakor je Radovančkova. Seveda so iz gole ljubavi (?) do ljubljenega otroka tako „spregledne“, vsaj one tako menijo! Vam li dopade taka ljubezen! Meni ne. Vsaka neopravičena zahteva se mora otroku skratka takoj odreči. To je najboljše sredstvo, v okom priti v prihodnje enakim težnjam.

Če se to dosledno zmirom ne stori, vzgaja se najlepšim potem v otroku trma in samoglavnost. Trmast otrok tudi ni poslušen, nepokorščina mu ob jednom vzraste s termo; on ne pozna reda, ne vda se tuji volji, le drugim hoče ukazavati. Kakor samoglavec že kot otrok muči svojo pestunjo, tako je v nadlego pozneje kot doraslec vsim tistim, s katerimi živi: nobenemu ne pusti česa obveljati, le to, kar on trdi, je jedino pravo! Njemu ni sveta postava, ne gošposka —, lastna volja mu je nad vse: njej napolned žrtvuje imenje, službo, čast in dostikrat tudi življenje. In kedo je kriv njegove nesreče? Napačna dobrota in spreglednost njegovih roditeljev v prvi dobi mladosti. Kar se človeku kot vcepljena navada v oprsi vkorenini, ne da se zlepa iz njega zopet iztrebiti.

Sedaj pa še nekaj.

Povsod — bodi si v mestu ali na kmetih — nahajajo se ljudje, ki bahato pripovedujejo v družbi svojega življenja dogodke, — zanimljive, seveda — posluževaje se pri tem najgnusnejših dovtipov, polzkih izrazov, polno studa in dvoumnne vsebine ter se ne menijo za tiste, kateri jih poslušajo. Čemu tudi? Kaj je takim brezvestnežem ležeče na tem, ako njih pohujšljivo govorenje čujejo tudi „nedorasli“ —, vsaj ti tako ne razumo kočljivo dvoumnost, še manj pa pomenljivo kmetanje, s kojim povdarjajo svoje umazano blebetanje. Znano je, kako pazljivo poslušajo otroci vsak govor. Če tudi mislimo, da njih duh biva kje drugod —, vendar je le med nami in si hlastno prisvojuje vse, kar vidi in sliši. Vsak nov izraz se utisne otroku v dušo, mu obudi radovednost in pozor: on zahteva razjasnila! In če je vaš otrok bil — mogoče po lastni vam neprevidnosti, ker ste menili sami, da še otroci niso sposobni umeti takega govorjenja — med tako pohujšljivo družbo, mislite li, da so mu ušli dvoumnim izrazi itd.? Nikakor ne? Ravno oni ga najbolj mičejo, ker so mu čisto novi. In da morejo te novosti bití kaj pomenljive, kazalo je vašemu otroku živahno kretanje onega, iz čegar kužnih ust so prišle. Zanimajo ga nove besede, novi

pomenljivi izrazki: on hoče vedeti tudi njih istinit pomen! On išče in tirja vsemu tolmačenja. Sprva ga išče pri vas, vas stariše najpopred vpraša. No, vi ga kmalu odpravite —, vi mu uganke ne rešite, ker mu je ne morete. A kljub temu našel bo fantek vendar le rešitev, pa drugje. Koj drug dan vpraša vašo deklo Metko po tem in onem, kar je hotel vedeti. Ona vašemu sinčeku ne utolaži naravnost njegove radovednosti, pač pa mu jo še bolj vzbuja, kajti pomenljivo se smeje in z glavo maje. To se fantu čudno zdi in misli si: „Mora biti pač kaj posebnega to, kar sem slišal včeraj v družini tistih mož.“ Radovednost mu čedalje večja postaja. „Že vem, bom pa prašal Mačkarjevega pastirja, Toneta; on je velik fant, on mi bo povedal, kaj in kako.“ In Tone, pastir, mnogozveden v raznih „zanimivostih“ — dosti, da je pastir, res mu potolmači, česar je tako iskreno želel. Zdajci jame dečko premišljevat, tuhtati; vse mu prav živo stopi pred duševno njega oko, kar je nedavno videl, slišal. Strup mu je kanil v srce — nagib k hudemu se je zbudil: kmalu bo sam tudi tako poskusil, kakor je zvedel. In res ni dolgo, pa poskusi.; poželenju sledilo je dejanje. Kakšno dejanje? Dobro gotovo ne! In vse to radi tistih „malih“ besed!

Kako vam dopadajo take „malenkosti“? — Pazite, roditelji, pri vzgoji tudi na malenkosti in v zlasti na take, kajti

„Zakon narave je tak, da z malega rase veliko,“ poje naš pesnik.

Gradišnik.

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. Jarc.

(Dalje.)

Dajavnik

stoji navprašanje komu? čemu?

Boter je Janezu kupil klobuk. Mizar je mizi noge prižagal. Hišama se je streha poderla. Kovač pribija konjem podkve.

Kdo je kupil? Boter je kupil. Kaj je boter kupil? Boter je kupil klobuk. Komu je boter kupil klobuk? Boter je Janezu kupil klobuk.

Na vprašanje komu? (ali čemu?) stoji dajavnik. Dajavnik je tretji sklon in se zaznamuje se številko 3.

Poiščite v prejšnjih stavkih dajavnike, določite pa tudi druge sklone!

181. Odgovarjajte na sledeča vprašanja!

Komu pere perica perilo? Komu so zdravila pomagala? Komu bo plačal gospodar zaslužek? Komu se je prikazala zvezda? Komu je dala kača jabelko? Komu je podal prijatelj roko? Komu lisice kradejo kokoši? Čemu se je zob odtergal? Čemu se je sora zlomila? Čemu je treba otrink (ogorek) odtergati? Čemu se je klinja zlomila?

Pri izdelani nalogi zaznamujte sklone sè številkami! V katerih sklonih stoji dopolnila?

182. V sledečih stavkih stavite mesto rižice dopolnila v dajavniku!

Sinek pripoveduje — pevest. Učitelj da — nalogo. Dervar odseka — vejo. Kolar napravi — kolo. Kruh diši — Sedlar šiva — jermenje. Sodar nabija — obroče. Tesar je napravil — toporišče. — se ne verjame.

Tudi v tej nalogi zapišite številke na posamezne sklone!

183. Prejšne naloge izdelajte v prihodnjem času in sicer v množnem številu!

184. Prepišite naslednje naloge, vendar pazite da stavite dajavnike v dvojini!

Oče kupi bratu hlače. Gospodarji prodajajo trgovcem žito. Tesarji so podu uložili podence. Popotniku je dež suknje premočil. Starčekom so osiveli lasje. Črevlju se je peta odtergala. Vozu se je ročica zlomila. Lončar bo gospodinjji prodal lonce. Krojaču bo luč ugasnila. Dekla bo svetilnici dušo osnažila.

185. Izdelajte prejšnjo nalogo v velevnem naklonu in zaznamujte sklone se številkami!

186. Vsakemu stavku v 175. nalogi pridenite še po eno dopolnilo v dajavniku!

187. Sledeče gole stavke razširite z dajavnikom in toživnikom, v katerem številu hočete! Mačka je polizala — Pastirja sta popasla. Goske so skalile. Kuharica je skuhala. Učenec je zlomil. Strela je užgala. Gosenice so objedle. Ratarja orjeta. Dekleta plevejo. Nežika piše. Botra bo kupila. Dekli bote oprali. Sluga bo prižgal.

188. V berilu . . . poiščite vse dajavnike in toživnike ter jih zapišite po številih!

189. Poiščite in potem zapišite 20 razširjenih stavkov z dajavnikom in toživnikom!

M e s t n i k

stoji na vprašanje kje? pri kom? pri čem? v kom? v čem? (o, ob)

Možje sedê pri mizi. Voda teče v potoku. Pri tergovci se kupuje blago. Vsodih se shranjuje vino. V omari so spravljena jedila. Po vodah žive ribe. V vedricah se nosi voda. Na mizi so noži. Brat orje pri sosedu njivo. Tine govori o kupčiji. Ob nedeljah hodijo ljudje v cerkev.

Kdo sedi? Možje sede. Kje sede možje? Možje sede pri mizi.

Kdo orje? Brat orje. Kje orje brat? Brat orje pri sosedu. Kaj orje brat pri sosedu? Brat orje pri sosedu njivo.

Na vprašanje kje? pri kom? v kom ali v čem? se odgovarja z mestnikom: mestnik je peti sklon in se zaznamuje se številko 5.

190. Vprejšnjih stavkih zaznamujte se številkami razne sklone!

191. Odgovarjajte sledečim vprašanjem!

Kje delajo kavke gnjezda? Kje se ljudje zbirajo? Kje ima krompir sad? Kje se vino shranjuje? Kje gospodinjje kupujejo sol? Kje mlinarji meljejo žito? Kje raste detelja? Kje mlatijo mlatiči ajdo? Kje stanujejo Slovenci? Kje ima drevo korenine? Kje rudokopi kopljejo premog? Kje se pridobiva živo srebro? Pri kom Josip služi? Pri kom pa ti sediš? Pri kom so otroci najraje? V čem se nosi voda? Pri čem se da dobiček narediti? Pri čem je kaj prida zaslužka? Včem hlapec nosi klajo?

192. Prejšnjo nalogo povejte v preteklem času!

103. Na vprašanja v 191. nalogi odgovarjajte v prihodnjem času!

194. Mesto riže stavite primerna dopolnila v mestniku!

Meso se suši v —. Tergovec prodaja blago v —. Ubožec se greje pri —. Sirovina (repa, krompir, korenje itd.) je spravljena v —. V kleti je sod pri —. Možaki kopljejo vodnjak pri —. Vaščani so postavili križ pri —. Rude se kopljejo v —. Po zimi imamo kokoši zaperte v —. Jaz sam sebe vidim v —. Oče je imel precej dobička pri —. Šivilja šiva perilo pri —. Po noči počivamo v —. Jakob služi pri —. Urša okopava krompir pri —. Krave so privezane pri —.

195. Prejšnjo nalogo izdelajte v preteklem in prihodnjem času! V izvršeni nalogi zaznamujte sklone se številkami!

196. Prečitajte berilo . . . in zapišite iz njega vse samostavnike, ki so v mestniku!

197. Zapišite 18 stavkov, v katerih se nahajajo skloni imenovavnik, dajavnik, mestnik in toživnik! N. pr. Žanjice Novaku pri Savi pšenico žanjejo. Janžek pri gospodu prešiče kolje. (Na vprašanje kdo? kaj? komu? kje? ali pri kom?) (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz celjske okolice. Celjsko učiteljsko društvo je zborovalo zopet 7. t. m. Navzočih je bilo 24 udov. Gospod predsednik prebere neki dopis od Musila na Dunaji, v katerem ta naznanja, da je ministerstvo šolske zvezke sé slikami prepovedalo, in da se poslednji smejo samo rabiti do leta 1882—83. Ob enem tudi pravi, da hoče preskerbeti novo izdajo, ter prosi učiteljstvo za podporo. Ker so se zlasti učitelji iz celjske okolice mnogo trudili pri izdelovanju slovenskih zvezkov, sklenilo se je enoglasno, naj se, dokler dovoljeno, na slovenskih šolah le rabijo zvezki sé slovenskimi napisi, da se reši naša čast ter opraviči zaupanje, katero je Musil v nas stavil. Zategadel opozorujemo vse č. gg. slovenske učitelje na ta sklep ter ga gorko priporočamo v izpolnitev. Izvolil se je tudi odbor, obstoječ iz gg. Bobisut, Lopan in Brezovnik, kateri ima o rabi imenovanih zvezkov v prihodnji seji obširnejše poročati. Na to se g. predsednik v ginljivi besedi spominja umerlega sočlana našega društva, g. J. Lever-ja, na kar vsi navzoči vstanejo.

Temu sledi „učni poskus iz domovinoslovja“. Za predmet si je izvolil poročevalec g. Petriček okraje v celjskem glavarstvu, ter pokazal, kako se zamore vsak okraj za se v šoli z učenci risati. Več takih, in sicer dobrih izdelkov je tudi pokazal. Pri risanju se on derži sledečega reda: 1. meje, 2. gore, 3. vode, 4. kraji, 5. ceste, 6. železnice. Temu sledijo razgovori o poljedelstvu, živinoreji, obertniji i. t. d., potem dotične naloge. Za ta zanimiv poskus se mu v imenu društva g. predsednik zahvali. Konečno se je nadaljavala obravnava o glavnih vzrokih „ako se postavno osemletno obiskovanje ljudskih šol ne izpolnjuje“, o čemur pa se bode posebej in obširnejše poročalo.

Predloga sta bila stavljena in sprejeta dva: a) namesto umerlega ima se voliti drugi društveni knjižničar (se bode prihodnjič zgodilo), b) naj napravi društvo letos izlet k gospodu Vizjaku (po domače Pečevšek) blizu Štor, da si na mestu ogleda, kaj in koliko umni kmetovalec premore. — 6 —

Novice in druge stvari.

(Privatna šola šolskih sester v Celji.) je dogotovljena, ter se je po blagoslovljenji dne 30. junija t. l. slovesno odperla. Sam milostlj. knezoškof dr Jakob Stepishnegg z mnogimi duhovniki je blagoslovil to novo zares verlo poslópje, ki se sme po vsej pravici kinč celjskega mesta imenovati. Hiša stane okoli 19.000 gld. Naj nam bo ta mova hiša živ dokaz, da ljudstvo, ki je to podvzetje verh postavnih šolskih stroškov tako zdatno podpiralo, nikakor ni zoper šolo, temveč da žertvuje rado imetje in zaslužek v prospeh šolstva in omike.

(Kako se ljudje pozdravljajo.) Arabec pravi: „Da ti je jutro prijetno.“ Turek: „Da te bog blagoslovi.“ Perzijan: „Da bi se tvoja sreča nikdar ne zmanjšala.“ Egipčan, v zdravilstvu izurjen, dobro ve, da zdravo potenje obvaruje pred marsikatero boleznijo, ter pozdravi: Kako je s tvojim potenjem*? Kitajec „kojemu je želodec bog, reče: Je tvoj želodec v redu*? V Evropi posebno Holandci čudno pozdravljajo: „Kako potuješ? Kako je s tvojim potovanjem*? Švedi vprašajo po kreposti pozdravljenega. Rus želi zdravja, Angličan pa vpraša, kako so se dela opravila.

(Ljudsko štetje) je pokazalo, da ne hodijo vsi otroci v šolo. Štajarski c. kr. deželni šolski svet se je prepričal, da krajni šolski sveti ne vpisujejo dovolj natančno vseh za šolo sposobnih otrok v matrike; po takem se nevpisani šole lahko ogibljejo.

(Okraj ljubljanska okolica.) Učitelji tega okraja zborovali bodo letos dne 28. julija v Ljubljani s sledečim programom. 1. Volitev dveh zapisnikarjev. 2. Opazke g. c. kr. okrajnega nadzornika pri nadzorovanji šol. 3. Domača izreja in disciplina v ljudski šoli; poroča učitelj g. Gregorin — Črnuče. 4. O šolskih vrtilih; poroča nadučitelj g. Papler — Borovnica. 5. Poročilo knjižničnega odbora. 6. Posamezni predlogi in nasveti. 7. Volitev stalnega odbora. 8. Volitev bibliot. odbora.

Poročalo se bo, kakor vsako leto tudi letos, v slovenščini, in ker so naloge, posebno ona pod 4. točko, jako zanimive, upati smemo prav živahnega razgovora.

(V izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Celovci) so od vis. c. k. naučnega ministerstva imenovani: Deželni šolski nadzornik Dr. Jos. G o b a n c, predsednik; ravnatelj učiteljišča Dr. Jos. B r a n d l; predsednikov namestnik; drugi udje komisije so: Jos. P a l l a, profesor na učiteljišču in okrajni šolski nadzornik; Bajmund S a u e r, profesor na učiteljišču; Ivan S e i d l, prof. na učiteljišču; Ferdinand U n t e r w a n d l i n g, vadniški učitelj in okrajni šolski nadzornik; Jos. W ü s t l, učitelj na vadnici.

(**Kemik Aleks. Wilson je preračunil,**) da se najde v kakih 125 cvetočih deteljah 1gram sladkorja. Ker ima vsaka detelja okolu 60 cvetk, mora se $125,000 \times 60$ ali 7,500.000 cvetk vporabiti, ako se hoče nabrati 1 kilo. sladkorja. Sterd ima 75% sladkorja, zatega del je treba za kilo sterdi 5,600,000 cvetk. Iz tega lahko razvidimo, kako brezštevilno mnogo cvetlic morajo buče obrati, preden celi panj ali še več napolnijo.

(**Mr. Mason,**) kateri je iznašel jeklena peresa, je te dni v Birminghamu vmerl. Bil je sin revnega tamošnjega delavca, pa si je skoz pridnost in poštenost neizrečeno bogastvo pridobil. Ne samo njegova iznajdba, ampak tudi njegovo blago serce sta mu postavila za prihodnje čase nevmerljivi spomin.

(**Umerl**) je v Ormužu dné 22. maja t. l. Franz Kotnik, bivši učitelj na Humu.

(**V Poličanah**) (okr. slov. Bistrica) se razširi dvorazrednica v trirazrednico.

(**Za celjsko gimnazijo**) je imenovan g. Anton Kosi kot redni gimnazijski profesor.

(**Okraj. učit. konf.**) bodo imeli učitelji sežansko-komenskega okraja dne 27. t. m. v Sežani. Začetek ob 9 uri sjutraj. —

(**Učit. društvo za sežansko-komenski okraj**) bodo zborovalo dne 2. t. m. v Sežani. Dnevni red: 1. Verificiranje zadnjega zapisnika. 2. Društvena poročila. 3. O zgodovini v ljudski šoli; g. Kanté. 4. Polglasni „e“ in namenivnik v ljudski šoli; g. Vrtovec. 5. O krajepisju; g. nadzornik. 6. Predlogi.

K obilni vdeležitvi se uljudno vabijo tudi učitelji in učiteljice drugih okrajev. Začetek ob 8 uri zjutraj.

Komen, 12. jul. 1881.

Anton Leban,
predsed. učit. društva.

Sledeče službe

za učiteljice ročnih del se razpisujejo:

1. **Št. Jur pod Tabrom**, združena z **Gomilskim**, letna plača 150 gld., ter se mora po 8 ur na teden podučevati.

2. **Gornji grad**, združena z **Bočno**, letna plača 160 gld., ter se mora po 10 ur na teden podučevati.

Prošnje s spričevali zmožnosti in znanja slovenskega jezika se imajo v štirih tednih krajnemu šolskemu svetu v Št. Jurji, pošta Vrnsko, oziroma Gornji grad, poslati.

C. kr. okrajno glavarstvo v Celji

20. junija 1881.

C. kr. namestnijski svetovalec:

Haas l. r.

Služba za učiteljico ženskih ročnih

del v Bučah in Polji — združena za obe šoli — 140 glđ. letne plače se bode s prihodnjim zimskim polletjem oddala.

Prošnje s spričevali zmožnosti in popolnega znanja slovenskega jezika se imajo **do konca meseca julija** t. l. po predpisani poti poslati **krajnemu šolskemu svetu v Buče** pošta Kozje (Drachenburg).

Okrajni šolski svet Kozje, dné 21. junija 1881.

Predsednik: Rupnik l. r.

Učiteljska služba

na novi enorazrednici v Pečici (okr. Kozje) v IV. plačilnem razredu in s prostim stanovanjem se razpisuje v vmeščenje s prihodnjim šolskim letom.

Prošnje s potrebnimi prilogami naj se pošljejo po predpisani poti **do 25. Julija** t. l. **krajnemu šolskemu svetu v Pečic**, pošta Podsreda (Hörberg).

Okrajni šolski svet Kozje, dné 24. junija 1881.

Predsednik: Rupnik l. r.

Razpis učiteljskih služeb.

Nadučiteljska služba na dvorazrednici na Bizeljskem (Wisell) in **učiteljska služba** v Orešji (Nussdorf) obe v IV. plačilnem razredu in s prostim stanovanjem se razpisujete v vmeščenje s prihodnjim šolskim letom.

Prošnje z dotičnimi prilogami naj se po predpisani poti pošljejo **do 25. julija** t. l. **krajnemu šolskemu svetu na Bizeljsko**.

Okrajni šolski svet Brežice, dné 24. junija 1881.

Predsednik: Rupnik l. r.